

یادداشت تفاهم سه جانبه

فیما بین حکومت شاهی بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی (UK)، اداره انتقالی اسلامی افغانستان

و کمیشنری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهنده گان UNHCR

حکومت UK، اداره انتقالی اسلامی افغانستان و کمیشنری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهنده گان که منبهد به نام طرفها، یاد میگردند.

الف: باتائید اینکه ترک و برگشت به یک کشور حق مسلم و بشری تمام اتباع آن کشور بوده که در ماده (۱۳) فقره (۲) اعلامیه جهانی حقوق بشر سال ۱۹۴۸ و ماده (۱۲) میثاق بین المللی (۱۹۶۶) در مورد حقوق مدنی و سیاسی تسجیل یافته است.

ب: با یادآوری اینکه موافقتنامه در مورد ترتیبات موقتی در افغانستان الی تاسیس مجدد حکومت دایمی تحت سرپرستی سازمان ملل متحد به تاریخ ۵ دسامبر سال ۲۰۰۱ در شهرین به امضاء رسیده است (موافقتنامه بن)، تعهدات را برای نیل به صلح دایمی، وحدت ملی، مصالحه و انکشاف اجتماعی و اقتصادی در افغانستان گذاشته و باتذکر پیشرفت حاصله در راستای این هدف بوسیله ایجاد اداره انتقالی اسلامی افغانستان مورخ (۲۲) جون سال (۲۰۰۲) و انعقاد لویه جرگه اضطراری در کابل.

ج: با استقبال از این حقیقت که تعداد کثیری از اتباع افغانی از ممالک همجوار قبلاً به وطن شان برگشت نموده و تعداد زیادی در حال برگشت اند.

د: با عزم همکاری جهت مساعدت در برگشت داوطلبانه، آبرومند، مصئون، منظم و ادغام مجدد موفقانه افغانهاییکه هم اکنون در UK مقیم بوده و همچنان انهاییکه خواهان برگشت اند.

و: با ذکر آرزومندی طرفها، برای همکاری با یکدیگر جهت نیل بر رعایت کامل حقوق بین المللی بشر و معیارهای بشری خاصاً در قسمت عودت داوطلبانه اشخاصیکه از بیم آزار، اذیت و کشمکشهای مسلحانه فرار نموده اند و ایجاد شرایط عودت مصئون و باوقار به ایشان.

ه: با شناسایی ضرورت ایجاد چهارچوب برای چنین همکاری، تامین پلانگذاری مناسب و همچنان حصول توافق در مورد پروسیجرهای معین، چگونگی برنامه های عودت داوطلبانه و پروسه ادغام مجدد که عندالقتضی توسط سایر سازمان های حکومتی و غیر حکومتی مورد حمایت قرار خواهند گرفت.

ذیلاً به موافقه رسیده اند.

ماده اول

حدود

این یادداشت تفاهم سه جانبه، بدون در نظر داشت موقف حقوقی، هر تبعه افغان را که در قانون افغانستان در خصوص تابعیت از آن تعریف بعمل آمده و در UK اقامت مینماید، انهاییکه موقف پناهندگی را بدست آورده یا دارای فورم موید حمایتی مینباشند، یا در حال حاضر با اعاده درخواست های خویش از بدست آوردن یا تجدید چنین موقف های منصرف گردیده و یا به پاسخ منفی در زمینه مواجه شده اند، بنام (افغانها) یاد میگردند، تحت پوشش قرار میدهند.

ماده دوم

اهداف

با عقد این یادداشت تفاهم سه جانبه طرفها خواهان گذاشتن اساس برای یک پروسه دقیقاً هماهنگ شده، مرحله وار و بشری غرض پیشبرد پروسه عودت داوطلبانه مساعد شده افغانهای مقیم UK که تقدم عودت داوطلبانه را رعایت، شرایط افغانستان از جمله اهمیت برگشت مصئون، آبرومندانه و پایدار عودت کننده گان را تحت پوشش برنامه عودت داوطلبانه مساعد شده، از سایر ممالک میزبان در نظر گیرد، مینباشند.

ماده سوم

ماهیت داوطلبانه برگشت

طرفها، بدینوسیله میپذیرند که عودت تمام افغانها با در نظر داشت تطبیق درست این فقره، مطابق به اراده آزاد خود آنها، متکی به درک آتی از شرایط محلات عودت، و هرگونه ادامه اقامت در UK صورت میگیرد.

۱: برای افغانهای اجازه پناه گزینی دایمی یا اقامت یک دوره نامحدود در UK اعطا گردیده و یا انهای که دارای اجازه اقامت یک دوره معین در UK مینباشند، عودت به افغانستان متکی به اراده آزاد آنها و در مطابقت با کنوانسیون (۱۹۵۱) و پروتوکول (۱۹۶۷) صورت پذیر خواهد بود.

۲- برای افغانهای که دارای برگه استثنایی اقامت چهارساله یا زیاد از آن در UK میباشند میتوانند به صورت نورمال به اساس اراده، آزاد خویش به کشورشان عودت نمایند.

۳- افغانهاییکه الی ۱ اپریل ۲۰۰۲ بطوراستثنایی برایشان مجوز اقامت یکساله یا زیاده از آن در انگلستان اعطا گردیده است میتوانند به اراده آزاد خویش الی دوماه بعد از عدم تمدید آن به افغانستان برگشت نمایند که درین صورت نیازمندی های جدید حمایتی یا هر نوع دلایل مجبره بشری که توجیه کننده ادامه اقامت شان در UK باشد به محاسبه گرفته خواهد شد.

۴- افغانهای بدون نیازمندی های حمایتی یا دلایل مجبره بشری که برای پناهندگی بعد از (اول اکتوبر ۲۰۰۲) درخواست نموده اند یا آنهاستیکه در جریان پروسه پناهندگی قرار داشته والی تاریخ (اول اکتوبر ۲۰۰۲) منتظر فیصله در مورد ادعای خویش میباشند، میتوانند الی دوماه بعد از اخذ تصمیم نهایی مبنی بر رد ادعای پناهندگی یا اجازه باقیماندن شان، عودت داوطلبانه را اختیار نمایند.

با رعایت کنوانسیون ۱۹۵۱ در خصوص پناهندگی و پروتوکول ۱۹۶۷ آن و قانون مربوطه ملی UK بدیل های عودت داوطلبانه را که بموجب حقوق بین المللی نیز قابل شناخته شده اند، ممکن است در ارتباط با افغانهای که دارای ضروریات حمایت حقوقی ویا مجبره بشری توجیه کننده تمدید اقامت شان در UK نبوده ولی با وصف سپری شدن زمان تعیین شده به عدم انتفاع از پروگرام عودت داوطلبانه مندرجه این یادداشت تفاهم سه جانبه ادامه میدهند، مورد استفاده قرار گیرند. جوانب اتصال به بدیل های عودت داوطلبانه را در مجموع موارد، منحیث آخرین چاره مورد استفاده قرار خواهند داد. قبل از متصل شدن به این بدیل ها تمام ملحوظات و جهات بشری وضعیت افراد مورد نظر، مورد رسیدگی منصفانه قرار خواهند گرفت. آگاهی لازم و کافی در زمینه ارائه و هر نوع سعی و تلاش ممکن غرض تشویق آنها باری انتخاب عودت داوطلبانه به وطن شان بخرچ داده خواهد شد.

حکومت UK اطمینان میدهد که و حال افغانستان و همچنان چالش های عمده پیرامون تامین خدمات اساسی برای تمام اتباع آن، در نظر گرفته خواهد داشت.

پروسه عودت افغانهای که بدون ضروریات حمایت حقوقی ویا مجبره بشری میباشند، بطور منظم، مطابق به مقتضیات حقوق بشری، مرحله و اروپا تعداد قابل اداره انجام شده و دسترسی آنها به وسایل اسایش نیز به محاسبه گرفته خواهد شد.

به استثنای افرادی که بدون حمایت حقوقی ویا نیازمندی های بشری بوده و بعد از اول اکتوبر ۲۰۰۲ به انگلستان آمده اند، بدیل های عودت داوطلبانه در اصول الی ختم زمستان یعنی قبل از ۱ اپریل ۲۰۰۳ در نظر گرفته نخواهد شد.

ماده چهارم

پذیرش مجدد

اداره انتقالی اسلامی افغانستان اتباع خویش را مجدداً خواهد پذیرفت و تاجائیکه کاربرد پذیراست در تعیین هویت ملی افغانی افرادی که قصد انتفاع از مساعدت تحت این یادداشت تفاهم سه جانبه را دارند، در کوتاه ترین مقطع زمانی ممکن، مساعدت خواهد کرد، اداره انتقالی اسلامی افغانستان و حکومت UK درین خصوص و همچنان برای اجتناب از هرگونه موارد بی وطنی همکاری نزدیک خواهند نمود.

ماده پنجم

تعهدات مبنی بر عودت

اداره انتقالی اسلامی افغانستان با سایر طرفهای ذیربط اقدامات لازم را جهت تامین قابلیت برگشت عاری از ترس اذیت، تهدید، شکنجه، تبعیض، تعقیب قانونی یا سایر اقدامات مجازاتی افغانهای عودت کننده از خارج کشور، بکار خواهد بست. مصئونیت های متذکره حق مقامات ذیصلاح افغان را در تعقیب و پیگرد جنایت کاران جنگی، مرتکبین جنایات بشری که در اسناد بین المللی از آنها تعریف بعمل آمده است ویا مرتکبین سایر جرایم شدید از قبیل قتل افراد یا مصدوم نمودن اعضای بدن، منتفی نخواهد کرد.

اداره انتقالی اسلامی افغانستان ضمانت های مندرج در فرمان شماره (۲۹۷) مورخ ۱۳/۳/۱۳۸۰ (۳ جون ۲۰۰۲) را در مورد عودت عزتمند پناهندگان افغان از کشور UK به صورت همه جانبه تطبیق خواهد نمود، این ضمانت ها شامل حق بازیافت دارایی های منقول و غیر منقول ایشان نیز میگردد.

ماده ششم

ازادی در انتخاب محل بودوباش

اداره انتقالی اسلامی افغانستان میپذیرد که افغانهای برگشت کننده از خارج کشور جهت مسکن گزینی در محلات سکونت قبلی خویش با هر محل دیگری مورد انتخاب شان در داخل افغانستان، آزاد خواهند بود.

ماده هفتم

برقراری مساوات و عدالت

اداره انتقالی اسلامی افغانستان درمطابقت با قوانین افغانی موقف حقوقی و وضعیت حقوقی افغان های عودت کننده از UK منجمله تغییرات وارده از قبیل توالد و فیات، فرزند خوانده گی ها، ازدواج و طلاقها را برسمیت شناخته و تاجائیکه کاربرد پذیر باشد دیپلوم ها، تصدیق نامه های اکادمیک و مهارت های مسلکی افغانها را که هنگام اقامت در UK کسب نموده اند، مورد شناسایی قرار خواهد داد.

ماده هشتم

نقش UNHCR

نقش مساعدتی، تسهیلاتی و نظارتی UNHCR درپروسه عودت افغانها و حصول اطمینان از انجام آن درمطابقت به مواد مندرجه این یادداشت تفاهم سه جانبه، توسط دوطرف دیگر کاملاً رعایت خواهد گردید. UNHCR در همکاری با موسسات همکاری پروگرام تهیه اطلاعات ارایه مشورت و راجستریشن را در داخل UK عملی خواهد نمود.

ماده نهم

ارایه معلومات و تشویق

حکومت UK و UNHCR به کمک سایر سازمانهای بین الحکومتی و غیرحکومتی مربوطه درجهت تهیه معلومات واقعی و دقیق برای افغانهای عودت کننده تحت پوشش این یادداشت تفاهم سه جانبه درمورد عودت و اسکان مجدد شان در داخل افغانستان همکاری نزدیک خواهند نمود، تا تصامیم مبنی بر عودت را در اطلاع کامل از حقایق اتخاذ نمایند.

به این هدف حکومت UK و UNHCR در همکاری با سایر سازمانهای حکومتی و غیرحکومتی یک کمپاین اطلاعاتی را برای اجتماعات افغانی مقیم UK براه خواهند انداخت.

اداره انتقالی اسلامی افغانستان تدابیر لازم را بمنظور ایجاد شرایط مساعد جهت اسکان مجدد مصئون و آبرومند عودت کننده گان و تشویق آنها برای اخذ تصمیم عودت به کشورشان اتخاذ خواهد نمود.

ماده دهم

مشورت ثبت و اسناد سازی

کمیشنری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهنده گان، در تعاقب مسئولیت و وظیفوی خویش جهت تامین ماهیت داوطلبانه تصمیم عودت، در مشوره با حکومت UK حسب لزوم به کمک سازمانهای دولتی و غیردولتی مناسب ترین طرق مشوره دهی، و نام نویسی افغانهای خواهان عودت را تدارک خواهد دید.

فورم های خانه پری شده عودت داوطلبانه (FRVS) که توسط مقامات حکومت انگلستان در همکاری با UNHCR در داخل انکشور صادر گردیده و هر فرد بالغ (مرد و زن) افغان انرا امضا نموده است، منحیث سند معتبر مسافرتی توسط طرفها، به منظور عودت به محلات بودوباش نهایی عودت کننده گان در داخل افغانستان مطابق این یادداشت تفاهم سه جانبه به رسمیت شناخته خواهند شد. فورم های بازگشت داوطلبانه توسط یک نفر نماینده UNHCR به خاطر تائید از داوطلبانه بودن تصمیم عودت، امضا خواهد شد.

اداره انتقالی اسلامی افغانستان بدون تاخیر اسناد معتبر مسافرتی را به افغانهاییکه تمایل عودت را به اساس پروگرام عودت داوطلبانه از UK دارند ولی اسناد شناسایی در اختیار ندارند، از طریق نمایندگی دیپلوماتیک خویش در UK صادر خواهد نمود. حکومت UK در قسمت هزینه صدور مدارک عودت کننده گان افغان را تحت این یادداشت تفاهم پرداخت خواهد نمود.

ماده یازدهم

حفظ وحدت فAMILI

درمطابقت با اصل حفظ وحدت خانواده گی حکومت UK در همکاری با سایر طرفها، در موارد یکه تمام اعضای خانواده افغان بوده و تحت پوشش این یادداشت تفاهم سه جانبه تصمیم عودت به افغانستان را داشته باشند، سعی خواهد نمود تا بطور واحد عودت نموده و از جاداشدن غیر داوطلبانه اعضای آن جلوگیری بعمل آید. هرگاه چنین تلاشها به ناکامی انجامد میکانیزم های جهت توحید دوباره این فامیل ها در داخل افغانستان ویا در داخل UK ایجاد خواهند شد.

بمنظور حفظ وحدت خانواده ها، همسران ویا اطفال پناهنده گان عودت کننده که انها خود اتباع افغانستان نمیباشند اجازه دخول و اقامت در افغانستان را دارا خواهند بود. این تعهد شامل حال انعهده همسران غیر افغان و اطفال پناهندگان متوفی افغانی که خواهان دخول و اقامت در افغانستان جهت تامین حفظ روابط فامیلی باشند نیز میگردد. به همین ترتیب اداره انتقالی اسلامی افغانستان دخول و اقامت انها را درمطابقت با نورمهای قوانین ملی خویش در مورد مسافرت و اقامت اتباع خارجی ، تنظیم نموده و سازگاری اعطای تابعیت را بطور مناسب برای انها در نظر خواهد گرفت. صدور ویزه ها به این منظور توسط نمایندگی دیپلوماتیک افغانستان مقیم UK صورت میگیرد.

ماده دوازدهم

اقدامات خاص در قسمت گروه های اسبب پذیر

طرفها، اقدامات خاصی را به منظور تامین حمایت حقوقی و مساعدت و مواظبت کافی از گروه های آسیب پذیر در تمام مراحل پروسه، عودت و اسکان مجدد اتخاذ خواهند نمود. خاصتاً تدابیری ویژه اتخاذ خواهد شد تا اطفال خورد سال و بدون سرپرست قبل از ردیابی اعضای فامیل ویا بدون اتخاذ تدابیر لازم و تهیه ترتیبات کافی و مناسب برایشان در داخل افغانستان، عودت داده نشوند.

ماده سیزدهم

دسترسی بین المللی قبل و بعد از برگشت

UNHCR جهت توفیق به اجرای موثر فعالیت های بین المللی، حمایتی و مساعدتی خویش و بمنظور تسهیل اجرای این یادداشت تفاهم درمطابقت با قوانین ملی در قسمت حفظ اطلاعات، دسترسی آزاد و بدون ممانعت را به افغانهای که در UK زندگی مینمایند و تحت پوشش این یادداشت تفاهم سه جانبه قرار میگیرند خواهد داشت.

همچنان UNHCR باید به مجموع عودت کننده گانی که در نقاط مختلف افغانستان از جمله میدان های هوایی موقعیت دارند دسترسی بدون قید و شرط داشته و افغانها نیز به UNHCR دسترسی کامل خواهند داشت.

جانب اداره انتقالی اسلامی افغانستان همکاری همه جانبه، خویش را با کارمندان کمیشنری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهنده گان و دادن اجازه به ایشان جهت نظارت از چگونگی برخورد و سلوک با عودت کننده گان مطابق به معیارهای بشری و حقوق بشر بشمول تطبیق تعهدات شامل این یادداشت تفاهم سه جانبه و فرمان شماره (۲۹۷) مورخ ۱۳/۳/۱۳۸۰ (۳ جون ۲۰۰۲) مرعی خواهد داشت.

به این اساس اداره انتقالی اسلامی افغانستان درمطابقت با قوانین خویش از وقوع هر نوع اتفاقات استثنایی از قبیل بازداشت، توقیف و اقدامات جزایی علیه عودت کننده گان ، UNHCR را مطلع خواهد نمود. جانب افغانستان در همچو موارد مدارک قانونی قضایا را تهیه و در صورت تقاضا بدسترس کارکنان UNHCR گذاشته و بصورت فوری زمینه دسترسی انها را به چنین عودت کننده گان مهیا خواهند نمود.

دسترسی مجوزه به اساس این فقره به کارمندان کمیشنری عالی سازمان ملل متحد در امور مهاجرین تا جائیکه کاربرد پذیر باشد به سایر موسسات حکومتی و غیر حکومتی که UNHCR در مشوره با طرفهای مربوطه در تطبیق یک یا چند بخش پروگرام عودت مطابق یادداشت تفاهم سه جانبه با انها داخل توافقات می گردد، توسعه خواهد یافت.

ماده چهاردهم

ماهیت مصنویت سفر عودت

حکومت UK مسولیت مصنویت افغانهای را که تحت پوشش این یادداشت تفاهم سه جانبه عودت مینماید الی محل خروجی خویش دارا خواهد بود، مسولیت مصنویت عودت کننده گان و دارایی های شخصی شان در جریان سفرتاجائیکه قابلیت تطبیقی داشته باشد بدوش مرجع انتقال دهنده یا تطبیق کننده سفر عودت میباشد، اداره انتقالی اسلامی افغانستان مسولیت مصنویت انها را در قلمرو بدوش خواهد داشت.

ماده پانزدهم

تدابیر احتیاطی صحی

حکومت UK ، تهیه معاینات اساسی طبی را برای افغانها قبل از عودت تامین نمود ه در صورت لزوم با در نظر داشت فرصت ، در صورتیکه به هیچ نوع معاینات صحی طبی در داخل UK دست نزده ویا موقع تماس با ارایه کننده گان خدمات صحی را نیافته باشد، تامین خواهد نمود. علاوه بر آن در صورت لزوم از جانب حکومت UK تطبیق واکسینیشن نیز برای ایشان قبل از عودت به افغانستان صورت خواهند گرفت.

ماده شانزدهم

مهاجرت ، تشریفات و گمرک

به منظور تسریع برنامه عودت افغانها و انتقال دارایی هایشان به کشور، جوانب افغانستان و UK تمام مقررات گمرکی ، صحی و مهاجرتی خویش را که معمولاً در نقاط عبوری مرزی اجرا می شوند در رابطه به این افراد، ساده و آسان خواهند نمود.

دارایی های شخصی عودت کننده گان، اهل خانه ، اجناس برقی، پول نقد و مواد غذایی آنها از پرداخت هر نوع مالیه، تکس و تعرفه بادر نظر داشت اینکه صادرات چنین اموال از نظر قوانین ملی UK و واردات آنها نیز از دید قوانین و مقررات مربوطه، ملی افغانستان منع نباشد ، معاف میگرددند. لسٹ های مشخص کننده این اجناس، توسط طرفهای مربوطه به زود ترین فرصت ممکن بعد از امضای این یادداشت تفاهم سه جانبه ترتیب و تبادل میگردند.

ماده هفدهم

ورود به میدان هوایی و ترتیبات ترانزیتی

طرفها، به این تصمیم رسیده اند که در بسیاری حالات، مناسب ترین طریقه، برگشت از کشور انگلستان به افغانستان مسیر هوایی بوده و اکثراً پروازها از طریق میدان هوایی بین المللی کابل صورت خواهند گرفت.

UNHCR و موسسه تطبیق کننده سفر عودت ، تاجائیکه صورت تطبیقی داشته باشد اجازه دسترسی بدون ممانعت را در پذیرش عودت کننده گان در میدان هوایی دارا خواهند بود. جانب افغانستان با مساعدت سایر طرفها و کمک مالی حکومت UK ، تسهیلات مناسبی را در جهت پذیرایی و ترانزیت عودت کننده گان افغان خصوصاً کسانی که به گروپ های آسیب پذیر تعلق میگیرند الی محلات نهایی بودوباش شان تا حدودیکه از جانب طرفها لازم پنداشته شود، فراهم خواهد نمود.

تاجائیکه ضرور و مناسب پنداشته می شود طرفها در جستجوی تفاهم با کشورهای همسایه خواهند شد تا عودت کننده گانی را که بشکل ترانزیت از قلمرو شان جهت رسیدن به محلات اصلی شان در افغانستان عبور مینمایند به مستقیم ترین و مصنون ترین مسیر اجازه دهند.

ماده هژدهم

آگاهی از ماین

طرفها، با توجه به خطرات ناشی از ماین و مواد منفلق ناشده، همکاری خواهند نمود تا با مساعدت مالی حکومت UK از آرایه مشوره کافی به افغانهایی عودت کننده در مورد خطرات ماین و مواد منفلق ناشده حصول اطمینان نمایند.

ماده نهم

محموله کمکی عودت

حکومت انگلستان هزینه سفرافغانها را که تحت پوشش این یادداشت تفاهم سه جانبه قرارمیگیرند الی منزل مقصود شان درداخل افغانستان و هزینه باروآثاثیه آنها را (به اندازه ۲۰ کیلوگرام/نفر + ۴۰ کیلوگرام/فردی و ۱۰۰ کیلوگرام / فامیل) بشمول مصارف اداری سفر، پرداخت خواهد نمود.

علاوه برآن، حکومت انگلستان برای تسهیل پروسه اسکان مجدد محموله مساعدتی را به افغانهای عودت کننده تحت این یادداشت تفاهم سه جانبه پیشکش خواهند نمود. چگونگی پرداخت این مساعدت درمشورت با سایرجوانب تعیین میگردد. توجه ویژه به نیازمندی های زنان، اطفال وسایر اقشار آسیب پذیر معطوف خواهد شد.

ماده بیستم

محموله مساعدتی در امرپروسه استقرارمجدد

به منظورفراهم آوری تسهیلات در امر ایجاد دوباره امکانات معیشت زندگی عودت کننده گان درداخل افغانستان وبادر نظرداشت نیازمندی های وسیعتر در قسمت اعمارواحیای مجدد این کشور، حکومت UK درمشورت با سایرجوانب از طریق پروژه های انکشافی جاری آماده کمک بوده وتا جائیکه ممکن باشد درپروگرام های آموزش مهارت های حرفوی مناسب، ضروری واشتغال زایی برای افغانها در محلات عودت مساعدت خواهد نمود.

ماده بیست و یکم

میکانیزم های هماهنگی

طرفها در امرتطبیق این یادداشت تفاهم سه جانبه، متعهد به هماهنگی ومشورت همه جانبه با یکدیگرمیباشند. بنابراین اطلاعات مربوطه به استثنای (معلومات مربوط به محتوای ادعای پناگزیینی که مختص به شخص میباشد) میان مقامات دیپلماتیک UK، اداره انتقالی اسلامی افغانستان ودقتر مربوطه UNHCR در هر دو کشور بصورت منظم تبادل خواهد شد.

یک گروه کاری غرض نظارت وگفتگو در امرتطبیق این یادداشت تفاهم توسط نمایندگان معرفی شده، طرفها تشکیل میگردد. این گروه کاری در اصول حد اقل سه ماه در شهرهای لندن، کابل وزینوا جلسه خویش را برگزارمینماید مگر به درخواست هر یکی از طرفها تدویرنشست های اضافی امکان پذیر میباشد. این گروه کاری ممکن است نمایندگان سایر سازمانهای مربوطه را در ظرفیت مشاوردرگفتگو ها دعوت نماید. اتخاذ تصمیم گروه کاری متذکره مبتنی بر توافق متقابل نماینده گان معرفی شده طرفها ویا بدیل های ایشان صورت خواهد گرفت.

ماده بیست و دوم

پرسونل

حکومت UK و اداره انتقالی اسلامی افغانستان از طریق صدورویزه های ضروری دخول واقامت مامورین یکدیگر، کارمندان UNHCR وسایر سازمانهای را که در تطبیق وفراهم آوری تسهیلات در امرتطبیق این یادداشت تفاهم سه جانبه کمک مینمایند در مطابقت با قوانین نافذه ملی مسافرتی کشورهای خویش، تسهیل خواهند کرد.

ماده بیست و سوم

تداوم اعتبار سایر موافقتنامه ها

این یادداشت تفاهم سه جانبه سبب تأثرویا کاهش اعتبار سایر اسناد، موافقتنامه ها، ترتیبات یا ساختارهای همکاری بین طرفها نخواهد گردید وتاحدیکه لازم یا قابل تطبیق باشد چنین اسناد، توافقات، ترتیبات وساختارها طوری تطبیق گردند که قسمت از این یادداشت تفاهم سه جانبه را تشکیل داده ودر تعقیب اهداف آن عودت واسکان مجدد افغانها، کمک نمایند.

ماده بیست و چهارم

اعتبار این یادداشت تفاهم سه جانبه

توسط ادارات اداره انتقالی و دایمی در افغانستان

مواد این یادداشت تفاهم سه جانبه توسط اداراتی که در موافقتنامه (بن) در نظر گرفته شده است خاصاً ادارات اداره دایمی که تشکیل آنها مطابق موافقتنامه بن پیش بینی گردیده است رسماً شناخته و کاملاً رعایت خواهد شد.

ماده بیست و پنجم

حل و منازعات

هرسوالی که در رابطه به تعبیر این یادداشت تفاهم سه جانبه، و یا برای آنچه که درین سند مفادی در مورد آن در نظر گرفته نشده باشد بمیان آید، بصورت متقابل از طریق گفتگو میان طرفها حل و فصل خواهد شد.

خصوصاً طرفها میبیزیند که معضلات احتمالی بی وطنی را بمنظور پرهیز از تکرار آن حل و فصل نموده و راه های حل را برای رفع این گونه مشکلات جستجو مینمایند.

ماده بیست و ششم

وارد شدن بمرحله اجرا

این یادداشت تفاهم سه جانبه، بعد از امضاء توسط طرفها، به مرحله اجرا گذارده خواهد شد.

ماده بیست و هفتم

تعدیل

این یادداشت تفاهم سه جانبه در موافقت متقابل بین طرفها، به صورت تحریری تعدیل خواهد گردید.

ماده بیست و هشتم

فسخ

این یادداشت تفاهم سه جانبه الی فسخ تحریری ان توسط یکی از طرفها، مرعی الاجرا خواهد بود. نماینده گان طرفها منحنیث شاهدین این یادداشت تفاهم سه جانبه را امضاء نموده اند.

در کابل ۱۲ اکتوبر ۲۰۰۲ در سه نسخه (کاپی اصلی)

به نماینده گی از حکومت برتانیه کیبرو ایرلند شمالی

به نمایندگی از حکومت اداره انتقالی اسلامی افغانستان

به نمایندگی از کمیشنری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهنده گان